

“Tot s'enfonsa, ¡quina joia!”

¿La política? "És la cosa menys important de la humanitat. ¿L'home? "Un animal que mata". ¿La terra? "No té cap futur". Així parla als seus 75 anys Eugène Ionesco, el gran dramaturg romanès.

Per a Ionesco, la política és una activitat malèfica que envileix i destrueix els homes.

Eugène Ionesco s'asseu sobre una minúscula butaca. Resta silenciós observant el fum que ix d'una tassa de cafè, com si es preparara per al vaticini. Després comença a parlar: "Hi ha una cosa que em demanen, especialment en aquesta última època: a l'hora de jutjar el nostre temps, ¿Eugène Ionesco se situa a la dreta o a l'esquerra? Vostè mateix també ho vol saber. Ho lamente.

"Contestaré ràpidament i així evitem qualsevol equívoc: Ionesco és un home lliure. Per a salvar-nos, haurem

d'eliminar, extirpar, les males herbes de la política".

—¿I què posem en lloc de la política?

—Un dia farem tests entre el savis i els científics per a buscar els regidors de l'esdevinença humana. Fins i tot arribarem a fer tests en les esferes inferiors de l'administració a la recerca d'aquells que són dignes de regir la quotidianitat de l'home. Una llista de lleva: uns mesos o un any al servei de la humanitat. Haurem de triar els administradors de la cosa pública entre les persones menys

perilloses, és a dir, entre les que són refractàries a la vida política. En l'antiguitat, la política era l'art que permetia a la gent viure en llibertat. Avui és una activitat malèfica per a envilir i destruir els homes. Genocidis, matances, terrorisme... tots els mals provenen de la política. La vida és una burla que Déu ha fet als homes. L'única resposta és riure-se'n o tenir fe. ¿És possible creure en els capitalistes, una altra quadrilla nociva? Només hi ha un sol Home, si podem anomenar així Déu, que pot defensar-nos de

Satanàs.

—Segons alguns, la crisi de les societats comunistes precedeix la crisi de les societats democràtiques d'occident, després el món viurà una època de renaixement espiritual, ¿vostè té també aquesta mateixa opinió?

—No aconseguisc preveure si arribarem amb violència o sense a un total renaixement de la societat europea i mundial. És ben clar que no hi arribarem a través de la justícia. La justícia té un llenguatge fals: només expressa càstig i intolerància. Haurem

de substituir la justícia per la caritat. No sé com dir-ho, un ministeri de la caritat per a tot el gènere humà. Estic convençut que tot el que s'esdevé a l'Est produirà també trasbalsament a l'Oest capitalista. A l'Est hi havia odi i furor, ¿què ocorrerà ara? ¿Hi han desaparegut realment l'odi i el furor? ¿Què durà el nou vent de l'Est a la nostra imperfecta societat democràtica? Les incògnites semblen moles ingents. Fins i tot en la religió hi ha perills. Mire l'Iran, mire el que ocorre a l'Àzerbaidjan. L'home és un animal que mata. Ionesco somia, com a reacció, amb un món paradisiac on ens pugem nodrir d'efluvis o d'aire, on no hi haja necessitat de menjar. Un sant suís obtingué de Déu la gràcia de no haver de menjar mai més. El bisbe, és a dir, l'autoritat, va anar a visitar-lo i li va manar que menjara. El sant obeí i menjà un poc de pa. Poc li va faltar per morir-se. Només l'amor i la comprensió podran guarir la humanitat.

—*¿Hi arribarem algun dia, al paradís somiat per Ionesco?*

—Sóc feliç, sóc feliç perquè l'imperi comunista s'està enfonsant. L'havien construït sobre el pitjor que es podia trobar: sobre les bases de la revolució francesa, la més gran heretgia del nostre temps. En bona part, els drets de l'home ja existien abans de 1789, la monarquia els havia repartit com les vicissituds de la vida. Una bona part de la població francesa posseïa terres. La noblesa havia perdut. Es volia —i no valia la pena— entronitzar aquelles tres paraules: llibertat, igualtat i fraternitat. Marx es va inspirar en elles i, amb una fórmula feliç, va erigir un altre emblema, entronitzant-lo amb altres paraules: la condemna de l'explotació de l'home per l'home. Les be-

lles paraules es van transformar en genocidis, que canviar un règim és propòsit de bojos perquè el canvi només produirà nous sofriments per a la humanitat.

¿El paradís de Ionesco? ¿Caldrà construir una altra terra?. Prompte, espere, vindrà l'apocalipsi: serà la fi del vell món i l'inici d'un món nou. ¿Com serà l'apocalipsi? ¿Nuclear? ¿Un immens genocidi? De qualsevol manera el planeta Terra no té futur, està destinat a la destrucció i els polítics, imbècils com són, no se n'adonen.

—*Pocs són els que se s'adonen d'aquest apocalipsi imminent, senyor Ionesco, en els dies que vivim. Tots miren a l'Est, tots miren els imprevisibles canvis del món comunista, tots mire n Gorbaxov. ¿Què en pensa, d'aquest personatge?*

—Ha fet algun bé, però no sé quines són les seues verdares intencions. ¿Les amaga o les manifesta en les seues paraules i els seus actes? ¿És víctima o culpable? No aconseguesc desxifrar-ho. Podria considerar-lo com un dels meus personatges i, així, el ficaria en el teatre de l'absurd. Però, ¿què dic? Jo no puc inventar el dimoni o personatges demoníacs. Gorbaxov és una cosa massa a forta, fins i tot per a Ionesco. És ajudat per forces ocultes a les quals no puc arribar.

¿MESSIES O DIMONI?

—*¿Per què utilitza paraules com demoníac o ocult a propòsit de Gorbaxov?*

—Li repetesc que no arribe a comprendre què pensa. Cap profeta pot respondre a la pregunta ¿què desencadenarà Gorbaxov? La revolució francesa havia de crear la llibertat. En canvi va arribar a l'atzucac del capitalisme. Els homes no saben el que fan.

"¿Sap que l'amor no és mai estúpid?".

Són dirigits i, així, tot va al revés. Caldria una ciència psicoanalítica molt —però molt molt— evolucionada per a saber el que s'amaga realment en el cor dels homes i, és clar, en el cor de Gorbaxov. Grans o menuts, els homes s'han enganyat sempre. Hitler ha fet una guerra perquè els alemanys foren els amos del món. I Hitler ha destruït Alemanya. Churchill ha fet la guerra per a salvar l'imperi britànic, en canvi l'ha anihilat. I així, sempre. Llavors em pregunte si la gent és induïda a l'error pel maligne o si la mateixa gent vol enganyar-se per a arribar a l'abisme de l'apocalipsi. ¿La voluntat secreta de Hitler era arruïnar Alemanya? Potser fou així i Hitler no se n'adonava i també pot ser que una cosa pareguda s'esdevinga amb Gorbaxov.

—*¿Pot dir-nos quina serà*

la sort de Gorbaxov?

—Tindrà la sort dels grans homes. Pot donar-se que siga assassinat pels conservadors soviètics, pot donar-se que muira d'una malaltia greu i també podria acabar els dies en un *gulag*. És més possible, però, que no tinga temps d'arribar a extrems tan decisius. Farà unes poques i menudes passes pel camí de la pau en el món i, després, res. Tot és provisional i per a tornar a la democràcia de què parlen tant els imbècils que detenen el poder el pitjor encara no ha arribat. L'apocalipsi espera fins i tot la democràcia. Per amor a la humanitat, Teresa d'Àvila volia baixar a l'infern. L'home és l'única força que pot contrarestar l'odi, els genocidis i les malifetes de la política. ¿Sap que l'amor no és mai estúpid?

© Europeo/Ulderico Munzi
Trad.: Vicent Hernández Esteve